
HOF VAN CASSATIE 4 MAART 2004

WAARDEPAPIEREN**Wisselbrief – Verplichte vermeldingen – Handtekening van de trekker – Tijdstip van beoordeling**

Om te beoordelen of een titel de voor een wisselbrief vereiste bestanddelen bevat moet worden teruggedaan tot het tijdstip waarop betaling ervan wordt gevraagd. Het ontbreken van de handtekening van de trekker kan daarna niet meer worden hersteld.

EFFETS DE COMMERCE**Lettre de change – Mentions obligatoires – Signature du tireur – Moment de l'appréciation**

Pour apprécier si un titre contient les éléments requis pour une lettre de change, il faut se placer au moment où son paiement est demandé. L'absence de signature du tireur ne peut plus être ultérieurement corrigée.

J.J. / Floorpul International NV

Zet.: I. Verougstraete (voorzitter), R. Boes (afdelingsvoorzitter), G. Bourgeois, G. Londers en E. Dirix (raadsheren)

O.M.: G. Dubrulle (advocaat-generaal)

Pl.: Mrs. B. Maes en H. Geinger

I. Bestreden beslissing

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest, op 16 februari 2001 gewezen door het Hof van Beroep te Gent.

II. Rechtspleging voor het hof

Raadshere Eric Dirix heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Guy Dubrulle heeft geconcludeerd.

III. Middel

Eiser voert in zijn verzoekschrift een middel aan.

Geschonden wettelijke bepalingen

– de artikelen 1, 8°, 2, 28, 30, 32 en 70 van de Wisselbriefwet (Wet van 10 juli 1964 tot invoering van een nieuwe Nederlandse tekst van de gecoördineerde wetten op de wisselbrieven en orderbriefjes).

Aangevochten beslissingen

Het hof van beroep verklaart, na te hebben vastgesteld dat de NV Prima Vac (thans verweerster) de veroordeling bekwaam die ze had gevorderd bij dagvaarding van 3 december 1993, mede op grond van 40 wissels die eiser voor aval had ondertekend (nr. 2.1), waarvan er nog 36 in het geding zijn, “met vervaldagen telkens op de vijfde van de maand vanaf 5 september 1990 tot en met 5 augustus 1993” (nr. 2.3), eisers “hoger beroep in die mate ongegrond dat het vonnis, wat betreft (verweerster en eiser) reeds wordt bevestigd voorzover het (eiser) veroordeelt tot betaling van 2.316.096 BEF, meer de gerechtelijke rente aan de wettelijke rentevoet vanaf de dagvaarding tot de dag van de betaling”, onder meer op volgende gronden:

“5.

5.1. De NV Prima Vac meent hetzelfde als dat ze vordert op grond van de overeenkomst/factuur ook te kunnen vorderen op grond van geldige wisselbrieven.

...

5.2. Opdat er voor de avalgever een verbintenis zou kunnen voortvloeien is vereist dat er op de wisselbrief een handtekening van de trekker is geplaatst. Zonder die handtekening kan er geen sprake zijn van een geldige wisselbrief. In de conclusies van 14 september 1999 heeft (eiser) opgeworpen dat de wissels waarop (verweerster) zich beroept geen handtekening van de trekker dragen.

(Eiser) legt een brief voor van 29 maart 1994 (...) waarbij de raadsman van de NV Prima Vac de wissels in fotokopie meedeelt. Blijkens die fotokopieën was er op deze wissels geen handtekening geplaatst voor de trekker. Waar de NV Prima Vac thans de originele wissels voorlegt, dragen deze wel de handtekening voor de trekker. Zolang de wisselvordering mogelijk is, kunnen de ontbrekende bestanddelen hersteld worden. De regularisatie na de dagvaarding stelt geen enkel probleem voorzover het gaat om wissels waarvan de vervaldatum op de dag van de dagvaarding niet langer dan drie jaar verstreken was.

5.3. De NV Prima Vac legt 32 geldige wisselbrieven voor.

...

Gelet op de voorlegging van 32 niet-verjaarde geldige wissels van 72.378 BEF is (eiser) de betaling verschuldigd van 2.316.096 BEF”.

Grievens

Artikel 1, 8°, van de Wisselbriefwet bepaalt dat de wisselbrief onder andere de handtekening van degene die de wisselbrief uitgeeft (trekker) behelst, en artikel 2 van dezelfde wet bepaalt dat de titel waarin deze vermelding ontbreekt, niet als wisselbrief geldt, behoudens te dezen niet-toepasselijke gevallen (eerste lid). Uit de samengelezen artikelen 28, 30 en 32 van deze wet volgt dat eiser als avalgever in beginsel zich ertoe verbonden heeft de wisselbrief op de vervalddag te betalen. Om te beoordelen of een titel de voor een wisselbrief vereiste bestanddelen bevat, moet worden teruggegaan tot het tijdstip waarop betaling ervan gevraagd wordt en bijgevolg, de ontbrekende bestanddelen niet kunnen hersteld worden, zoals in het arrest wordt geoordeeld, “zolang de wisselvordering mogelijk is”, met name zelfs “na de dagvaarding... voorzover het gaat om wissels waarvan de vervalddatum op de dag van de dagvaarding niet langer dan drie jaar verstreken was”. De in artikel 70, eerste lid, van de wet bepaalde verjaringstermijn kan niet tot gevolg hebben dat voormeld tijdstip van beoordeling van de geldigheid van de wisselbrief wordt verschoven en bedoelde verjaring geldt overigens enkel voor de rechtsvorderingen voortvloeiend uit een geldige wisselbrief.

Hieruit volgt dat het hof van beroep, zonder de stelling van eiser te betwisten dat er op de dag van de dagvaarding (3 december 1993) op de wissels geen handtekening was geplaatst voor de trekker, maar integendeel vast te stellen dat op 29 maart 1994 deze handtekening op de wissels ontbrak, eiser niet wettig tot betaling van het bedrag van voormelde 32 wissels van 72.378 BEF, hetzij in totaal 2.316.096 BEF, veroordeelt, op grond dat “zolang de wisselvordering mogelijk is (...) de ontbrekende bestanddelen (kunnen) hersteld worden” en “de regularisatie na de dagvaarding (...) geen enkel probleem (stelt) voorzover het gaat om wissels waarvan de vervalddatum op de dag van de dagvaarding niet langer dan drie jaar verstreken was” (schending van alle in het middel vermelde wetsbepalingen).

IV. Beslissing van het hof

1. Grond van niet-ontvankelijkheid van het middel

Over de door verweerster opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid: het middel vraagt een onderzoek van feiten:

Overwegende dat het arrest te kennen geeft dat, volgens zijn beoordeling, de handtekening van de trekker op 29 maart 1994 nog niet was aangebracht en dus slechts aangebracht werd nadat de betaling werd gevraagd;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid moet worden verworpen;

2. Middel

Overwegende dat, krachtens artikel 1, aanhef en 6°, van de Wisselbriefwet, de wisselbrief de naam behelst van degene aan wie of aan wiens order de betaling moet worden gedaan; dat, ingevolge artikel 2 van die wet, de titel waarin die vermelding ontbreekt, niet als wisselbrief geldt; dat, om te beoordelen of een titel de voor een wisselbrief vereiste bestanddelen bevat, teruggegaan moet worden tot op het tijdstip waarop betaling ervan wordt gevraagd;

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de 32 wisselbrieven die door de rechtsvoorganger van verweerster op 29 maart 1994 werden overgelegd, niet de handtekening van de trekker bevatten en dat die partij “thans de originele wissels voorlegt (die) wel de handtekening voor de trekker (dragen)”;

Dat het arrest oordeelt dat “zolang de wisselvordering mogelijk is, het ontbreken van de handtekening van de trekker kan worden hersteld” en dat “de regularisatie na dagvaarding geen probleem (stelt)”;

Dat het op die gronden eiser veroordeelt tot de betaling van het bedrag van voormelde wisselbrieven;

Dat door aldus te oordelen, het arrest de artikelen 1, aanhef en 6° en 2 van de Wisselbriefwet schendt;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen,

Het hof,

Vernietigt het bestreden arrest in zoverre het oordeelt dat het hoger beroep in die mate ongegrond is dat het vonnis “wat betreft de NV Floorpul International en J.J., reeds wordt bevestigd voorzover het J.J. veroordeelt tot betaling van 2.316.096 frank, meer de gerechtelijke rente aan de wettelijke rentevoet vanaf de dagvaarding tot de dag van betaling”;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest;

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Antwerpen.

(...)